

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMJEP
Sags nr.: 1302818
Dok. Nr.: 1664842
Dato: 10. marts 2015

Notat om mulighederne for slutdeponering af lav- og mellemaktivt affald fra Risø i udlandet.

Indledning og resumé

Ministeren for sundhed og forebyggelse har i 2012 aftalt med Folketingets partier, at arbejdet med en løsning for den fremtidige slutdeponering af det lav- og mellemaktive affald fra Risø i en periode skal omfatte tre parallelle løsningsmuligheder, nemlig et slutdepot som oprindeligt fastlagt i folketingsbeslutning af 13. marts 2003 om afviklingen af de nukleare anlæg på Forskningscenter Risø, et mellemlager med henblik på længerevarende opbevaring, f.eks. 100 år, eller slutdeponering af affaldet i udlandet. Undersøgelserne koordineres af den tværministerielle arbejdsgruppe vedr. slutdeponering af lav- og mellemaktivt affald.

Det bemærkes, at affaldet på Risø omfatter ca. 233 kg. bestrålet forsøgsbrændsel, som rummer en stor mængde af de langlivede isotoper i det danske radioaktive affald. Det fremgik allerede af bemærkningerne til folketingsbeslutningen fra 2003, at spørgsmålet om slutdeponering af dette materiale i Danmark bør afvente, om der kan findes en eventuel international løsning for den del af affaldet. Internationale sonderinger vedr. dette har foregået gennem en årrække og pågår stadig. Det nye i aftalen med partierne fra 2012 er således, at ønsket om deponering i udlandet udvides til hele affaldsmængden.

Udenrigsministeriet har i den anledning til brug for den tværministerielle arbejdsgruppes overvejelser om "udlandssporet" indhentet oplysninger fra de danske ambassader om mulighederne for slutdeponering af udenlandsk atomaffald i 23 andre OECD-lande.

I dette notat gennemgås resultaterne af disse forespørgsler, og der gives indstilling om den videre håndtering af "udlandssporet". Notatet er udarbejdet af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og tiltrådt af Uddannelses- og Forskningsministeriet og med bidrag fra Udenrigsministeriet.

Den overordnede konklusion på notatet er, at det ikke er muligt at pege på realistiske muligheder for slutdeponering af affaldet i udlandet.

Konklusioner og vurderinger i dette notat kan ikke overføres til de 233 kg bestrålet forsøgsbrændsel, som vil stille særlige krav til slutdeponeringen.

Resultater af sonderinger af eksportmuligheder, herunder af Udenrigsministeriets forespørgsler

Det har været en grundlæggende præmis for sonderingerne, at slutdeponering af dansk radioaktivt affald i udlandet skal ske på samme høje sikkerhedsniveau, som ville gælde i Danmark, bl.a. fordi Danmark er forpligtet hertil efter internationale regler og aftaler. Med henblik herpå har Udenrigsministeriets og andre danske myndigheders forespørgsler været afgrænset til OECD-landene.

Tilbagemeldingerne fra ambassaderne viser, at en række af de lande, der har været spurgt, har egentlige forbud eller lovgivningsmæssige vilkår, der er til hinder for slutdeponering af udenlandsk affald.

En længere række lande har ikke egentlige forbud mod import til slutdeponering, men forskellige tekniske, praktiske og/eller politiske forhold gør det reelt umuligt eller meget usandsynligt.

Endelig er der lande, som ikke har lovgivning på området eller i hvert fald ikke noget importforbud, men som heller ikke har noget affaldsdepot eller planer om at etablere et.

Sammenfatning og vurdering

Det må konkluderes, at der ikke kan peges på realistiske muligheder for slutdeponering af Risø-affaldet i udlandet i lande, som det kunne være betryggende at indgå aftale herom med – i praksis OECD-landene. Der er enten udtrykkelige forbud, praktiske eller politiske blokeringer, eller der er ingen relevante anlæg.